

I. USPORAVANJE U "FINIŠU"

Desezonirani podaci o kretanju bruto domaćeg proizvoda, koji se odnose na gospodarsku aktivnost do kraja trećeg tromjesečja 2000. godine, pokazuju nastavak oporavka hrvatskog gospodarstva nakon recesije koja je započela sredinom 1998., a svoje je dno doživjela u prvom tromjesečju 1999. godine. Od drugog tromjesečja 1999. godine, BDP se nalazi na razmjerno stabilnoj putanji rasta koja je potvrđena i u trećem tromjesečju 2000. Rast BDP-a u tom je tromjesečju iznosio 4,1 posto u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine. Stopa rasta od 4,1 posto odnosi se i na kumulativ za prva tri tromjesečja 2000. godine u usporedbi s prva tri tromjesečja prethodne godine.

Izvori rasta BDP-a su se, međutim, u posljednje vrijeme promijenili. Za razliku od oporavka iz 1999. i početka 2000. godine, kada je gospodarski rast bio uglavnom posljedica povećane osobne potrošnje, rast je u trećem tromjesečju bio potaknut gotovo isključivo rastom turističke potrošnje. Osobna potrošnja od drugog tromjesečja 2000. godine slabi, a državna potrošnja i investicije stagniraju, što budi određene bojazni oko budućih gospodarskih kretanja. Naime, ukupna domaća potražnja mogla bi u bližoj budućnosti biti preslaba da pruži nove poticaje rastu, a potražnja iz inozemstva za našim izvozom mogla bi oslabiti zbog usporavanja rasta u zemljama EU.

Osobna je potrošnja, prema desezoniranim podacima, u drugom i trećem tromjesečju 2000. godine zabilježila realni pad, iako je njena razina još uvijek viša nego u 1999. Tako izvorni podaci za treće tromjesečju 2000. govore da je osobna potrošnja bila za 1,5 posto veća nego u trećem tromjesečju 1999. Očito je da povećana kreditna aktivnost banaka prema sektoru stanovništva, koja je zabilježena tijekom

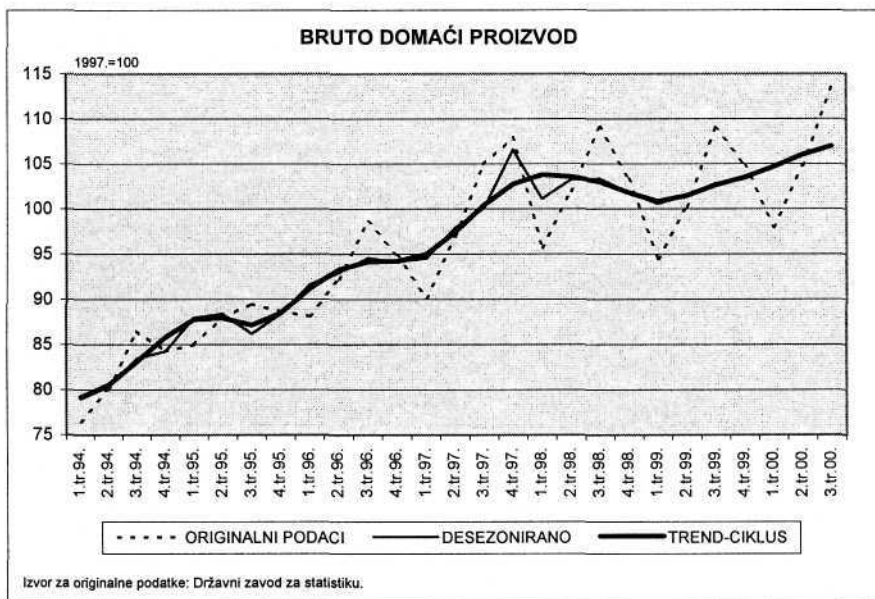
2000., nije mogla značajnije povećati osobnu potrošnju oslabljenu zbog usporavanja rasta plaća i smanjivanja sklonosti potrošnji kao posljedice rastućih neizvjesnosti oko kretanja budućih dohodaka.

Potrošnja države je u trećem tromjesečju 2000. godine bila 1,2 posto realno manja nego u isto vrijeme prethodne godine, što je u skladu s Vladinim najavama o njezinom smanjenju. Ukupno je državna potrošnja u prva tri tromjesečja 2000. bila za 0,2 posto manja nego u istom razdoblju 1999. godine. Udio državne potrošnje u BDP-u se time polagano smanjuje, s 27,8 posto na 26,5 posto u prvih devet mjeseci 2000. Podsjećamo da državna potrošnja kao kategorija iz nacionalnih računa ne uključuje transfere i subvencije iz proračuna središnje i lokalne države, pa je stoga ona po obujmu manja od ukupnih državnih izdataka, čiji je iznos posljednjih godina jednak polovini BDP-a.

Investicije na međugodišnjoj razini još uvijek imaju negativne stope rasta (-1,3 posto u trećem tromjesečju). Međutim, usporedbom desezoniranih podataka može se - iz tromjesečja u tromjesečje - primijetiti da je još krajem 1999. godine započeo njihov vrlo blagi oporavak, premda posljednji podaci za treće tromjesečje 2000. godine prije ukazuju na stagnaciju. Ipak, negativni trend u investiranju je zaustavljen, a za snažnije pozitivne pomake potrebno je jačanje privatnog investiranja. Povećana profitabilnost i likvidnost poduzeća dobre su naznake u tom smjeru. Državne će investicije, sudeći prema proračunu za 2001. godinu, i nadalje ostati niske.

Zahvaljujući uspješnoj turističkoj sezoni tj. izvozu usluga, ukupan izvoz roba i usluga u prvih devet mjeseci 2000. godine realno je povećan za gotovo 23,9 posto u odnosu na isto razdoblje 1999. Uvoz roba i usluga u istom je razdoblju realno povećan za 15 posto, što je otvorilo prostor za smanjivanje deficita u razmjeni roba i usluga, koji je više nego prepolovljen. Doda li se tome suficit na ostalim kategorijama tekućih transakcija u platnoj bilanci (dohoci i transferi), proizlazi da je Hrvatska u prvih devet mjeseci 2000. imala uravnoteženu bilancu tekućih

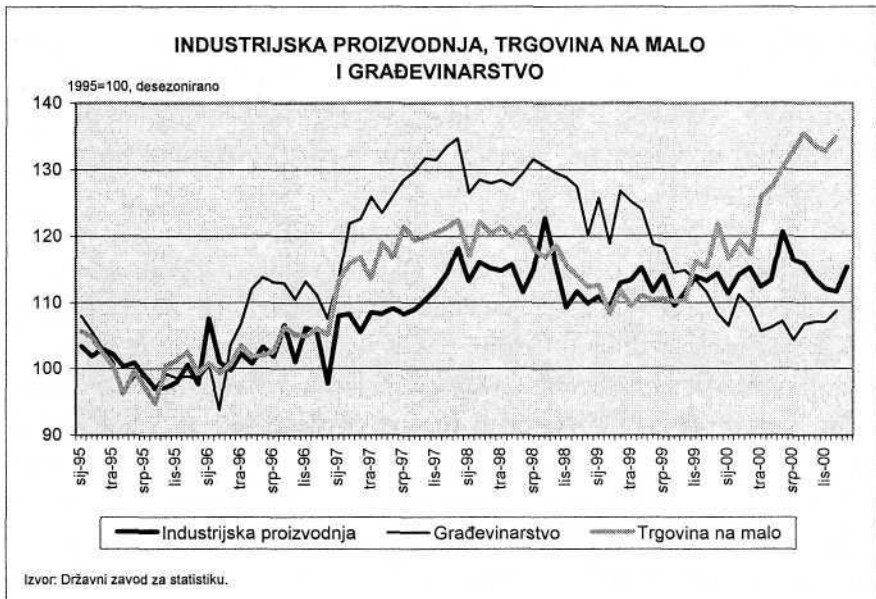
transakcija s inozemstvom. Takva su kretanja, zahvaljujući ponajprije turističkoj potrošnji, bila osnovni generator rasta u trećem tromjesečju 2000.

U odnosu na 1999. godinu ukupan je rast industrijske proizvodnje u 2000. godini iznosio 1,7 posto. To je manje nego što se ranije predviđalo. Ipak, treba reći da je skromnom porastu ukupne industrijske aktivnosti značajno pridonio pad ostvaren u energetske sektoru, u kojem je aktivnost u prošloj godini smanjena za 4,8 posto. Istovremeno je porast industrijske proizvodnje prerađivačkog sektora iznosio 2,9 posto, dok je u području rudarstva i vađenja koje se uglavnom odnosi na djelatnost vađenja nafte i zemnog plina, u 2000. godini ostvaren rast od 1,8 posto. Spomenuti pad aktivnosti u energetske sektoru može se objasniti za taj sektor izuzetno nepovoljnim vremenskim prilikama, dugotrajnim sušnim ljetom i vrlo blagom zimom tijekom koje su i potrebe za grijanjem bile manje od uobičajenih.

Promatrajući dinamiku industrijske proizvodnje tijekom 2000. godine primjećuje se njezin relativno snažan zamah u prvom dijelu godine, koji je započeo još krajem 1999. godine, nakon čega sredinom 2000. godine dolazi do pet uzastopnih mjeseci pada desezoniranog indeksa industrijske proizvodnje (od srpnja do studenog) i uspostavljanja negativnog trenda. Tek je na samom kraju godine, u prosincu, ostvarena pozitivna mjesečna promjena od 3,3 posto, koja je naznačila i pozitivnu promjenu ukupnog trenda. Aktivnost se u energetsom sektoru počela oporavljati u drugom dijelu godine, no tada je trend aktivnosti u prerađivačkoj industriji postao negativan. Među značajnijim granama koje su tijekom 2000. ostvarile iznadprosječno povećanje proizvodnje izdvaja se proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda s porastom proizvodnje od 9,7 posto, te - osobito - proizvodnja radiotelevizijskih i komunikacijskih aparata i opreme, koja je u 2000. godini ostvarila porast proizvodnje od 31 posto. Istovremeno, aktivnost je u brodogradnji smanjenja za 9,3 posto.

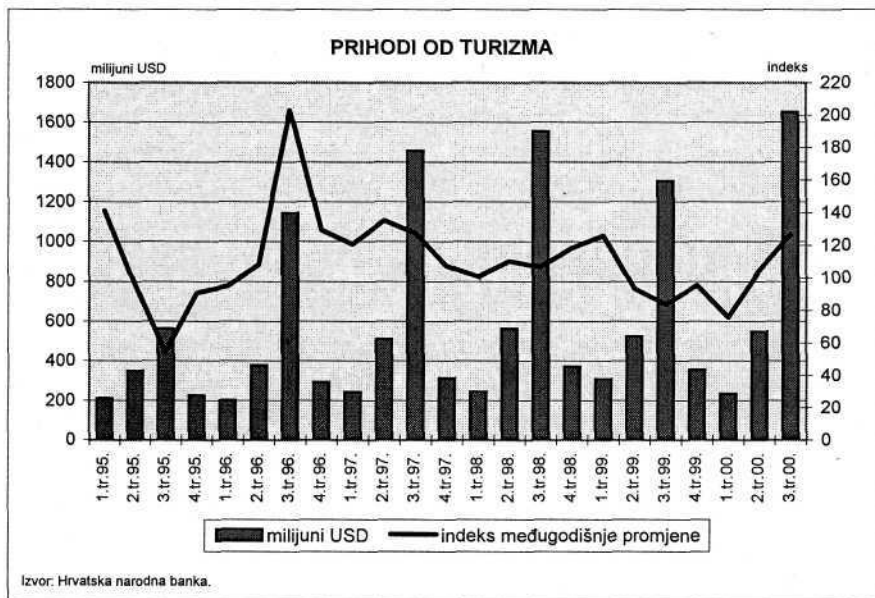
Podaci o trgovini na malo zasad su raspoloživi tek za prvih jedanaest mjeseci 2000. godine. U tom je razdoblju realan porast prometa u trgovini na malo iznosio 14,8 posto. Pogleda li se, međutim, dinamika desezonirane serije, sasvim je očito da i ovdje možemo tijekom 2000. godine razlikovati dva različita razdoblja. Prvi dio godine bio je obilježen snažnim porastom prometa koji se nastavio i tijekom ljetnih mjeseci, što je uglavnom odražavalo izuzetno uspješnu turističku sezonu. Drugo pak razdoblje počinje nakon ljeta i tada je intenzitet rasta prometa na malo počeo slabiti, te se kod desezonirane serije uz još uvijek snažan pozitivan trend, pojavljuju negativne mjesečne stope promjene u rujnu i listopadu. U studenom je ponovno zabilježen blagi rast, pa se volumen prometa, kada se otkloni utjecaj sezonske komponente, vratio na razinu približno istu kao ona koja je ostvarena u kolovožu.

U skladu s već prije uočenim tendencijama kod investicija, čini se da je i aktivnost u najznačajnijoj komponenti investicija tj. u građevinarstvu,

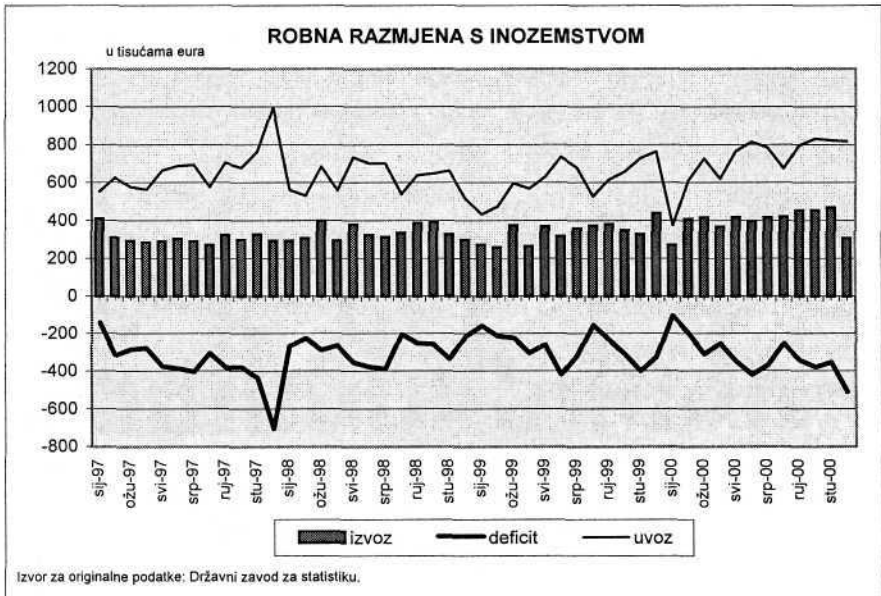
dotakla dno ciklusa i da bismo u narednom razdoblju trebali očekivati oporavak. Ipak, u prvih jedanaest mjeseci 2000. godine građevinska je aktivnost bila za 9,7 posto manja nego godinu dana ranije. U drugom je dijelu 2000. godine uočljivo zaustavljanje negativnog trenda u građevinskoj aktivnosti, ali bismo zasad prije mogli govoriti o stagnaciji, nego li o oporavku.

Iz podataka o broju ostvarenih turističkih noćenja za prvih jedanaest mjeseci 2000. godine može se uočiti da je i u studenom ostvaren nešto veći broj noćenja nego godinu dana ranije. Mnogo je značajnije, međutim, da je za cijelo razdoblje od prvih jedanaest mjeseci 2000. godine, rast broja ukupnih noćenja iznosio približno 45 posto, dok je kod noćenja stranih turista porast dosegao 56 posto. Nedavno objavljeni podaci platne bilance za treće tromjesečje 2000. godine potvrdili su ranija nagađanja da financijski rezultati, prema broju ostvarenih noćenja izuzetno uspješne turističke sezone, baš i neće biti tako impresivni. Tome je, dakako, pridonijela i činjenica što se podaci platne bilance obično izražavaju u američkim dolarima, a upravo je američki dolar tijekom 2000. godine znatno ojačao. Ipak, prihodi od turizma su u trećem tromjesečju 2000. godine iznosili 1.652 milijuna USD što predstavlja gotovo 30 postotno povećanje dolarskog iznosa u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine.

Ukupni je izvoz roba u 2000. godini, prema prethodnim podacima, iznosio 4,4 milijarde USD ili 2 posto više nego u 1999. godini. Istovremeno je uvoz roba dosegao 7,9 milijardi USD, te je bio 1,4 posto veći nego 1999., dok je deficit robne razmjene iznosio 3,5 milijardi USD. Zbog snažnog jačanja američkog dolara tijekom prošle godine dolarske vrijednosti robne razmjene prikrivaju dinamiku volumena vanjskotrgovinske razmjene. Za to su, zbog same strukture robne razmjene, nešto prikladnije vrijednosti izražene u kunama, a one upućuju na povećanje robnog izvoza za 18,6 posto i robnog uvoza za 18,1 posto. Iako je protekle godine ostvareno izvjesno oživljavanje izvoza roba, ono

je ipak ostalo skromnih razmjera. Najveći je nominalni rast robnog izvoza ostvaren kod djelatnosti izvoza naftnih derivata koja je uživala izuzetno povoljne efekte jačanja američkog dolara, ali i kretanja cijena na svjetskom tržištu. Od ostalih djelatnosti osobito se izdvaja tek kemijska industrija s porastom kunske vrijednosti izvoza od 25 posto, ali i uvoza od 24 posto. Prema distribuciji vanjske trgovine po zemljama, iznadprosječni rast izvoza ostvaren je u zemlje EU-a, a posebno u Italiju, koja time ostaje naše najznačajnije izvozno tržište.

Od srpnja 2000. godine broj zaposlenih u pravnim osobama neprekidno se smanjuje, tako da je u prosincu bio za 2,9 posto manji nego u srpnju. Ista stopa smanjivanja zaposlenosti zabilježena je i na međugodišnjoj razini, tj. u odnosu na prosinac 1999. Posljednjih se mjeseci smanjuje i broj zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama, no nakon korekcije za sezonske faktore, u ovom se sektoru ipak naslućuju pozitivni pomaci. U odnosu na prosinac 1999. godine, u prosincu 2000. zabilježeno je 4,0 posto više zaposlenih u obrtništvu, što je značajan pomak s obzirom na to da su u prvoj polovici 2000. međugodišnje stope bile negativne.

S druge strane, prisutno je snažno povećanje broja nezaposlenih osoba. Krajem prosinca bilo je prema evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje 378.544 nezaposlenih, što je 10,8 posto više nego krajem 1999. Stopa registrirane nezaposlenosti je u prosincu iznosila 22,6 posto, što je osjetno više nego u prosincu 1999., kada je iznosila 20,4 posto.

Prosječne neto plaće bile su prilično stabilne od svibnja do listopada 2000., i to na razini od oko 3.300 kuna. Međutim, u studenom je zabilježena prosječna neto plaća od 3.503 kune, što je rast od 4 posto u odnosu na prethodni mjesec i 8,4 posto u odnosu na studeni prošle godine. Budući da se plaće za studeni uglavnom isplaćuju tijekom prosinca, zabilježeni je porast, prije svega, posljedica isplate božićnica u nekim poduzećima. Zbog toga nam se čini da će se uspostavljena stabilnost plaća nastaviti i u sljedećim mjesecima, premda na nešto višoj razini. Naime, zbog smanjivanja poreznog opterećenja plaća vjerojatno će doći do manjeg porasta razine neto plaća, dok bi se bruto plaće trebale vratiti na razine iz druge polovine 2000. Razmatranje kretanja plaća po sektorima gospodarstva u prošloj godini otkriva da su glavni doprinosi usporavanju rasta plaća dale djelatnosti javnog sektora, čije su plaće u ožujku smanjene za 5 posto u bruto iznosu, a nakon toga se nisu mijenjale. Rast plaća u poslovnom sektoru ipak je bio sporiji nego godinu dana ranije.

Zahvaljujući usporavanju rasta plaća, te smanjivanju stopa doprinosa za zdravstveno i socijalno osiguranje, ukupni trošak rada (bruto plaća + doprinosi poslodavaca) u studenom je bio na razini približno istoj kao početkom 2000. Međugodišnje stope rasta troškova rada niže su od stope inflacije, ali su još uvijek više od stopa promjena tečaja kuna/njemačka marka. Očekivani umjereni rast plaća zasigurno će ubuduće pogodovati poslodavcima, koji bi kroz povećanje proizvodnosti mogli postupno popraviti svoj konkurentski položaj, kako na domaćem, tako i na međunarodnom tržištu.

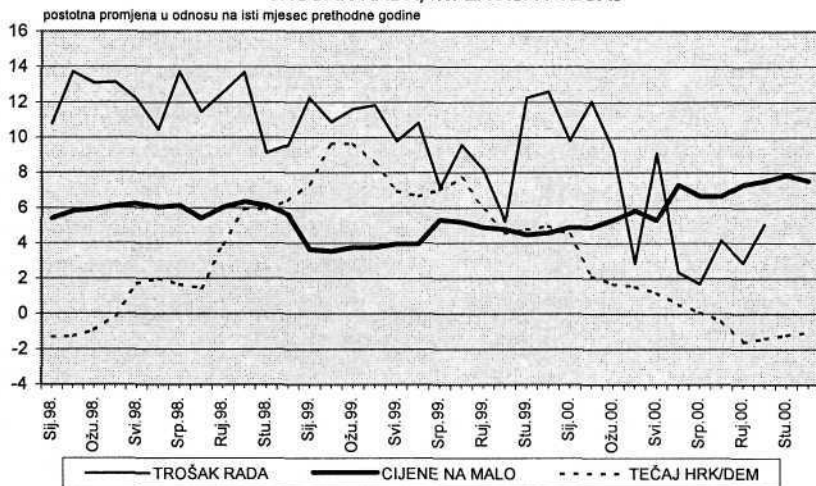
Na međunarodnu konkurentnost domaćih proizvođača utjecalo je i kretanje tečaja. Realni tečaj kune prema njemačkoj marki, odnosno euru, od veljače 2000. prilično snažno aprecira, tako da je do listopadu ojačao za 7 posto. Nakon toga kuna počinje lagano realno slabiti. Posljedica je to smirivanja inflacije u Hrvatskoj, ali i sezonski očekivane nominalne deprecijacije kune, koja je krajem prošle godine bila dodatno potaknuta povećanom likvidnošću stanovništva, odnosno isplatom

osigurane štednje u kunama. Kako su građani najveći dio dobivenih kunskih sredstva pretvarali u deviznu štednju, povećana je potražnja za devizama i stoga je deprecijacija bila logična posljedica. Sezonski slabija ponuda deviza početkom godine dodatno je ubrzala deprecijaciju kune. Monetarne vlasti brzo su reagirale procjenjujući da bi daljnja deprecijacija kune mogla donijeti nepotrební poremećaj na deviznom tržištu. Hrvatska narodna banka (HNB) se odlučila na intervenciju, tako da je na deviznoj aukciji 25. siječnja prodano 45 milijuna eura, što je ubrzo nakon toga zaustavilo klizanje kune.

Tečaj kune u odnosu na američki dolar odraz je kretanja tečaja euro/dolar. Tako je globalno slabljenje dolara tijekom posljednja tri mjeseca na tečajnoj listi HNB-a iskazano u 15,5 posto jačoj kuni (27. siječanj/27. listopad). Snažan dolar tijekom najvećeg dijela 2000. godine dobro je uzdrmao financijske efekte vanjske trgovine. Uvoz dobara s dolarskog valutnog područja (prije svega nafte) postao je osjetno skuplji. No, začudo, čini se da Hrvatska takvim kretanjem dolara nije pogoršala svoje uvjete međunarodne razmjene. S obzirom da Hrvatska ima značajan izvoz proizvoda koji se tradicionalno obračunavaju u dolarima (naftne derivate, plin i brodove), porasla je i kunska protuvrijednost takvog izvoza. Indeksi izvoznih i uvoznih cijena, koje je nedavno objavio Državni zavod za statistiku, sugeriraju da su uvjeti razmjene za Hrvatsku ostali približno nepromijenjeni, odnosno da nema bitnih promjena neto financijskog učinka vanjske trgovine izražene u kunama, bez obzira na jaki dolar i rast cijene nafte na svjetskim tržištima.

Na sličan zaključak upućuje i kretanje realnog tečaja kune, ako se on izračuna uzimajući u obzir košaricu valuta, gdje najveći udio imaju euro i dolar. Korekcijom nominalnog tečaja za razlike u stopama inflacije cijena proizvođača, dobiveni realni tečaj kune ukazuje tek na laganu aprecijaciju tijekom 2000. godine, usprkos razmjerno snažnoj realnoj aprecijaciji prema njemačkoj marki/euru. Jačanjem kune u odnosu na dolar u studenom i prosincu i realni tečaj prema košarici valuta iskazuje snažnu aprecijaciju.

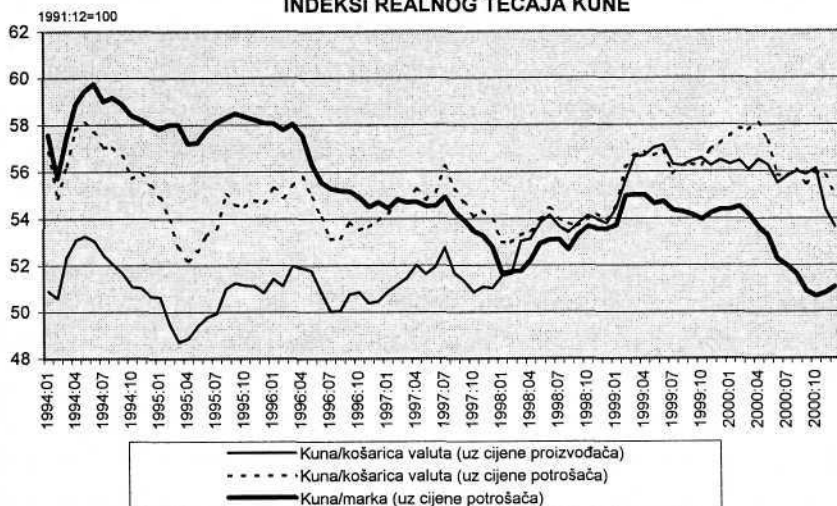
TROŠAK RADA, INFLACIJA I TEČAJ

Pad indeksa tečaja označava aprecijaciju kune.

Izvori: Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka i Ekonomski institut, Zagreb.

INDEKSI REALNOG TEČAJA KUNE

Pad indeksa tečaja označava aprecijaciju kune.

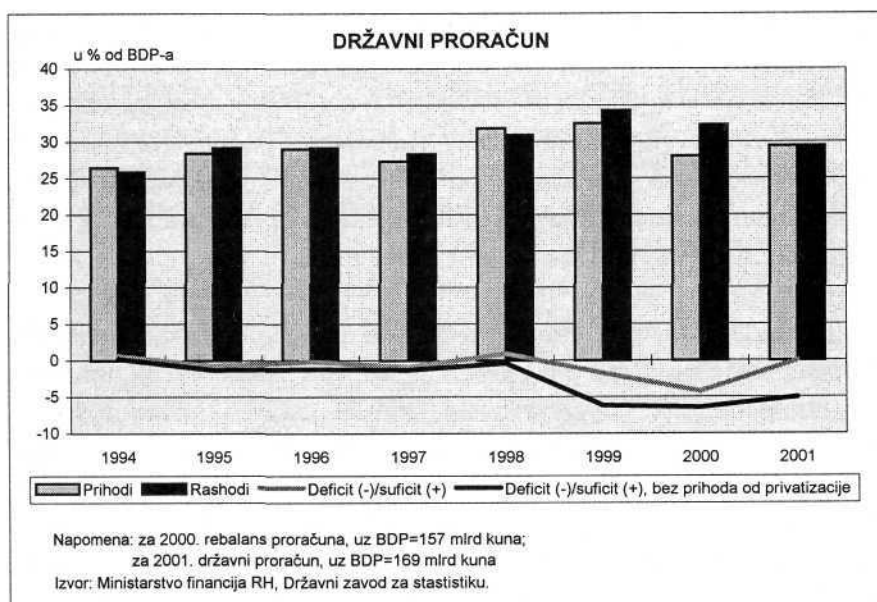
Izvor: Ekonomski institut, Zagreb.

Nakon smirivanja cijena naftnih derivata, situacija s inflacijom čini se stabilnom. U prosincu se cijene na malo u prosjeku nisu mijenjale, dok je indeks troškova života povećan za 0,5 posto, što je uglavnom sezonski učinak viših cijena poljoprivrednih proizvoda (svježeg voća i povrća). Cijene na malo su u 2000. godini porasle 7,4 posto a troškovi života 6,8 posto (ako se uspoređuje prosinac 2000. s prosincem 1999.). Usporedba prosječnih cijena u 2000. i 1999. daje stopu inflacije cijena na malo od 6,2 posto i rast troškova života od 5,3 posto. Inflacija je time bila veća nego 1999. (4,2 posto kod cijena na malo), no to je očekivana posljedica rasta cijena naftnih derivata, električne energije te povećanja trošarina na naftu, duhan i alkohol.

Kod cijena proizvođača industrijskih proizvoda brojke pokazuju zabrinjavajuće razmjere, no samo na prvi pogled. U prosincu 2000. su cijene proizvođača bile 11,2 posto veće nego u prosincu 1999. Najveći dio tog porasta ipak je izravna posljedica rasta cijene vađenja i prerade nafte. Ako se ove djelatnosti isključe, naša je procjena da bi preostale cijene proizvođača u tom razdoblju porasle za tek 3,9 posto. Ali i u takvom rastu cijena ugrađen je preneseni učinak skupljih naftnih derivata na ostale djelatnosti. Da se cijene nafte tijekom 2000. uopće nisu mijenjale, cijene proizvođača industrijskih proizvoda ne bi porasle više od 3 posto. Slabljenje dolara, stabiliziranje cijena nafte na svjetskom tržištu, ulazak Hrvatske u Svjetsku trgovinsku organizaciju i jačanje konkurencije na domaćem tržištu treba promatrati kao čimbenike koji bi u 2001. godini trebali osigurati nisku inflaciju.

U razdoblju od siječnja do studenoga 2000. država je ostvarila 40,7 milijardi prihoda i 45,7 milijardi rashoda, pa je ukupni jedanaestomjesečni manjak dosegao 5 milijardi kuna. U studenom je deficit iznosio samo 76 milijuna kuna, što je najniži mjesečni iznos deficita ostvaren u protekloj godini. Podaci o izvršenju državnog proračuna za godinu 2000. još nisu objavljeni i još se ne zna kakvo će biti konačno izvršenje proračuna, ali sudeći prema iznosima ostvarenim

u prvih jedanaest mjeseci, ne bi trebalo biti većih odstupanja od rebalansa proračuna iz studenoga 2000. Prema tom rebalansu, ukupni bi prihodi središnje države u 2000. godini trebali iznositi 44,0 milijardi kuna, rashodi 50,6 milijardi kuna te deficit 6,6 milijardi kuna. Iako je planirani deficit u iznosu od 4,2 posto BDP-a daleko viši od deficita ostvarenih u prethodnim godinama, valja istaknuti da se godina 2000. razlikuje od prethodnih po tome što je država podmirila značajan iznos dospjelih obveza iz prethodnih godina, koje su u tim godinama bile prikriveni način financiranja budžetskog deficita. Ukoliko se iz mjere deficita državnog proračuna izuzmu prihodi od privatizacije državnih poduzeća, planirani deficit za 2000. godinu iznosi 6,5 posto, a godinu ranije iznosio je 6,2 posto BDP-a.

U prosincu je usvojen proračun za 2001. godinu koji naznačuje snažnu fiskalnu restrikciju. Rashodi središnje države trebali bi se smanjiti u odnosu na proračun za 2000. za milijardu kuna, a zahvaljujući

prihodima od privatizacije planiranim u iznosu od 8,5 milijardi kuna, proračun bi trebao biti u ravnoteži. Proračun također upućuje i na značajno porezno rasterećenje, budući da prognozira pad udjela poreznih prihoda središnje države u BDP-u sa 24,5 na 23 posto. Planira se da će prihodi od direktnih poreza, trošarina i PDV-a, pratiti kretanje ukupne gospodarske aktivnosti te u skladu s tim blago porasti, dok bi se rasterećenje trebalo zapravo dogoditi kao posljedica smanjenja prihoda od indirektnih poreza i carina. Na razini konsolidirane središnje države predviđen je, ipak, nominalni porast izdataka sa 73,8 milijardi na 74,7 milijardi kuna te deficit na razini otprilike 0,7 posto BDP-a.

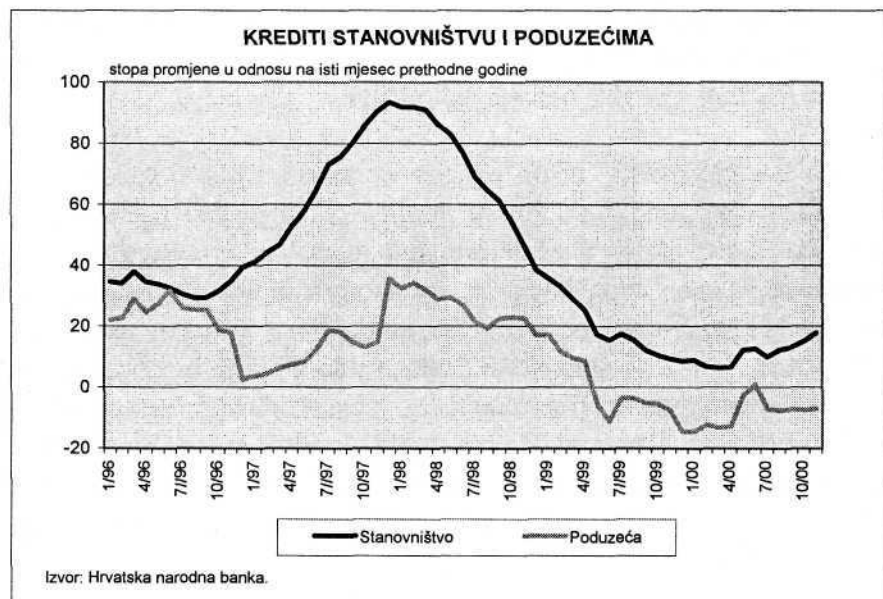
Smanjenje rashoda države prema proračunu trebalo bi se postići znatnim uštedama na kapitalnim izdacima (pad od 16,4 posto u odnosu na 2000.), izdacima za ostale kupovine dobara i usluga (pad od 31,5 posto) i izdacima za plaće i doprinose (pad od 11,1 posto). Postoje, međutim, i izdaci kod kojih se predviđa bitan porast, kao što su izdaci za plaćanje kamata (rast od 29 posto), subvencije (10,5 posto) i transferi (25,4 posto). Ova povećanja, odnosno smanjenja pokazuju da se proračun temelji na zamjetnoj redistribuciji proračunskih sredstava te na promjeni prioriteta nositelja fiskalne politike.

Nakon sedam mjeseci uzastopnog rasta novčane mase, smanjenje novčane mase započeto u rujnu nastavilo se i u listopadu i studenome. Krajem studenoga novčana masa iznosila je 16,4 milijarde kuna, odnosno 1,4 milijarde kuna manje nego u kolovozu. Takvo je kretanje novčane mase uzrokovano gotovo jednakim apsolutnim padom depozitnog novca i gotovine, ali stope promjene pokazuju da je pad bio izraženiji kod gotovog novca. Na zaustavljanje rasta užih monetarnih agregata osim sezonskih faktora presudno je utjecalo i usporavanje realne gospodarske aktivnosti, na koje upućuju podaci o kretanju industrijske proizvodnje u posljednjem tromjesečju 2000.

Ipak, kod širih monetarnih agregata i dalje je prisutan rast, posebice kod deviznih depozita kao njihove dominantne komponente. U prvih jedanaest mjeseci 2000. godine zabilježen je porast deviznih depozita u visini 9,2 milijarde kuna ili za 25 posto. Na porast deviznih depozita vjerojatno je presudni utjecaj imalo vraćanje povjerenja stanovništva u bankarski sustav, kao i isplata prvog dijela osigurane devizne štednje koja se u većem dijelu vraćala u domaće banke. Budući da je država u prosincu, nakon što su banke upisale obveznice DAB-a, započela s isplatom i preostalog dijela osigurane štednje može se očekivati da će krajem 2000. i početkom 2001. doći do daljnjeg porasta deviznih depozita. Tijekom siječnja postalo je očigledno da će, osim na porast likvidnih sredstava, povrat osigurane štednje utjecati i na devizni tečaj, budući da štediša štednju isplaćenu u kunama nastoje u što većoj mjeri pretvarati u devize. Na povećani pritisak na kunu Hrvatska narodna banka moći će bez većih problema odgovoriti intervencijama na deviznom tržištu. Naime, međunarodne su rezerve Hrvatske narodne banke krajem prosinca dosegle rekordnu razinu od 3,5 milijardi USD. Povećanje rezervi krajem godine rezultat je pada tečaja dolara u odnosu na euro, u kojem se drži najveći dio pričuva.

Što se tiče plasmana, nakon njihove stagnacije tijekom većeg dijela godine, u listopadu i studenom kreditna se aktivnost banaka ipak ponešto intenzivirala. Snažnije su rasli krediti stanovništvu koje je, pretpostavlja se, zbog saznanja o skorom porastu trošarina na automobile, povećalo potražnju za kreditima. No, u tri uzastopna mjeseca, od rujna do studenoga došlo je i do, doduše blagog, porasta kredita poduzećima. Impulsi za zaokret u kretanju plasmana poduzećima stigli su očito i sa strane ponude i sa strane potražnje za kreditima. Banke su odlučile honorirati poboljšanu likvidnost poduzeća, dok su poduzeća povećala potražnju za kreditima nakon osjetnog smanjenja realnih kamatnih stopa.

U siječnju je Hrvatska narodna banka izradila projekciju monetarne politike za 2001. Projekcija se temelji na pretpostavci da će stopa inflacije u 2001. godini iznositi 4,5 posto, a realna stopa gospodarskog rasta 4 posto, što ujedno odgovara projekcijama iz Memoranduma o gospodarskoj politici koji je Vlada izradila u suglasnosti s MMF-om. Prema projekciji, HNB će provoditi monetarnu politiku instrumentima koji će joj omogućiti da ostvari stabilnosti cijena, a time i stabilnost tečaja i makroekonomsku stabilnost uopće. Održavanje stabilnosti cijena HNB je indirektno definirala kao dozvoljavanje rasta cijena po stopi od 4,5 posto. Projekcija monetarne politike s cjenovnom stabilnošću kao prioritetom ovime je usklađena s novim Zakonom o HNB-u u kojem je održavanje cjenovne stabilnosti definirano kao osnovni cilj djelovanja središnje banke. Pritom su monetarne vlasti naglasile da je izvršenje proračuna u skladu s planom preduvjet realizacije projekcije monetarne politike.

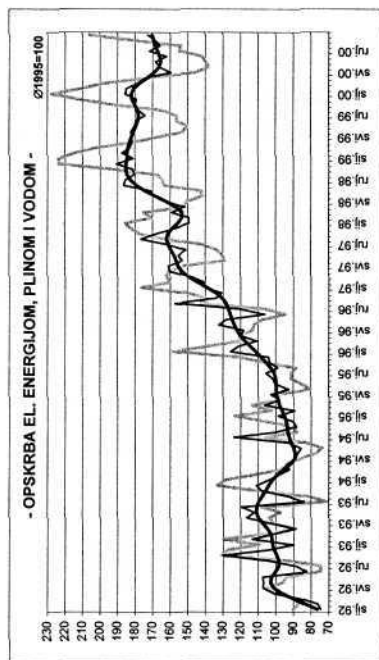
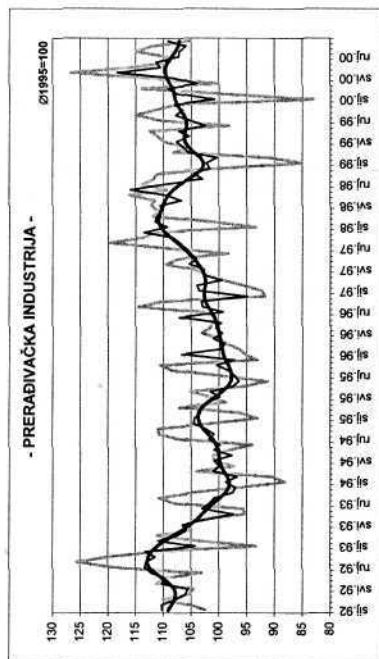
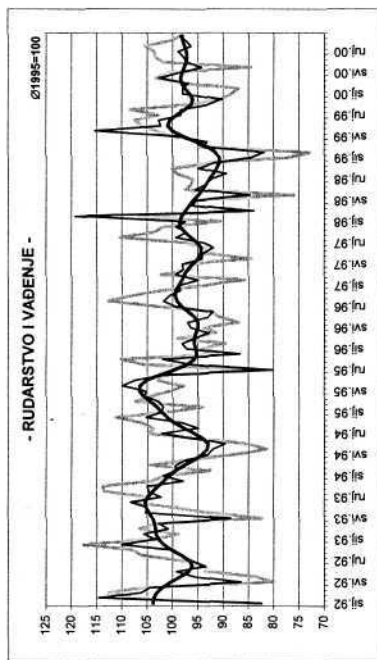
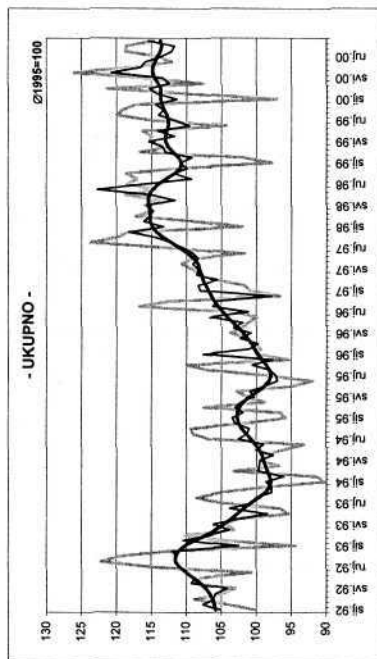
OSNOVNI EKONOMSKI POKAZATELJI

	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.
Stope međugodišnjih promjena					
Bruto domaći proizvod (realni)	5.9	6.8	2.5	-0.3	4.1*
Industrijska proizvodnja (fizički obujam)	3.1	6.8	3.7	-1.4	1.7
Građevinarstvo (fizički obujam)	9.0	16.6	0.7	-7.7	-9.7**
Turizam (noćenja)	66.5	41.3	3.2	-15.1	44.9**
Trgovina na malo (realni promet)	3.4	14.9	-0.4	-4.8	14.8**
Izvoz roba (USD)	-2.6	-7.6	8.9	-5.8	2.0
Izvoz roba i usluga (USD)	10.7	4.8	4.2	-5.7	7.0*
Uvoz roba (USD)	3.7	16.9	-7.9	-7.2	1.4
Uvoz roba i usluga (USD)	6.9	14.7	-6.6	-9.0	-0.9*
Masa neto plaća (realna)	4.1	12.3	5.3	3.4	2.8
Prihodi Državnog proračuna	12.1	7.9	29.4	6.9	2.3**
Ukupne međunarodne pričuve (USD. pros.)	19.7	12.1	10.3	3.8	18.8
Raspoloživa deviz. sredstva (USD, prosjek)	41.1	14.7	6.2	-11.3	22.2
Primarni novac (prosjek)	26.0	20.0	1.9	-5.8	8.0**
Novčana masa (prosjek)	20.4	23.0	1.8	-4.5	14.8**
Ukupna likvidna sredstva (prosjek)	42.5	39.1	14.5	-2.1	14.1**
Cijene na malo (prosjek)	3.5	3.6	5.7	4.2	6.2
Nominalni pokazatelji					
Bruto domaći proizvod (mil. USD)	19872	20109	21752	20176	-
Izvoz roba (mil. USD)	4512	4171	4541	4302	4390
Uvoz roba (mil. USD)	7788	9104	8383	7799	7911
Izvoz roba i usluga (mil. USD)	7843	8221	8569	8079	6716*
Uvoz roba i usluga (mil. USD)	9953	11415	10663	9701	7018*
Saldo tekućih transakcija (mil. USD)	-1148	-2343	-1550	-1469	-4*
Raspoloživa dev. sredstva (mil.USD, kraj razd.)	4306	4872	4765	4634	5981
Inozemni dug (mil. USD, kraj razdoblja)	5308	7452	9648	9896	9834*
Saldo konsolidir. proračuna (postotak od BDP)	-0.4	-1.3	0.7	-2.0	-
Kamatna stopa (prosječna, godišnja)	22.5	15.5	15.8	14.9	12.2**
Tečaj DEM (kraj razdoblja)	3.56	3.51	3.74	3.93	3.88
Tečaj USD (kraj razdoblja)	5.54	6.30	6.25	7.65	8.16
Stopa nezaposlenosti (pros.)	16.4	17.5	17.6	19.1	21.3

*siječanj-rujan

**siječanj-studeni

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

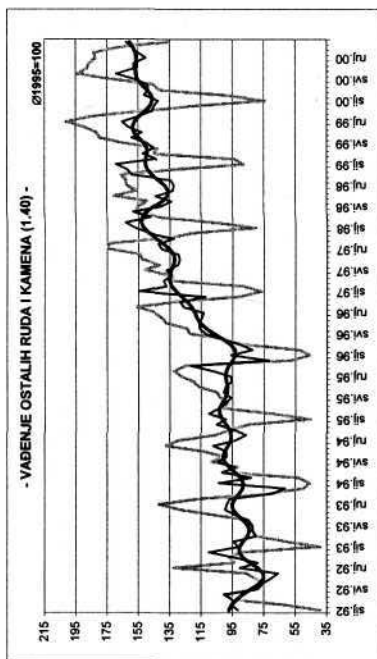
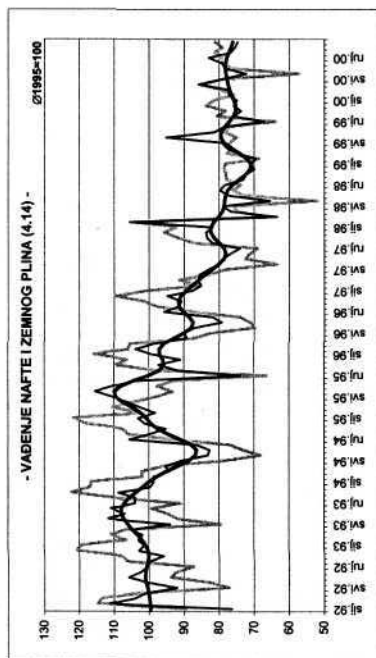
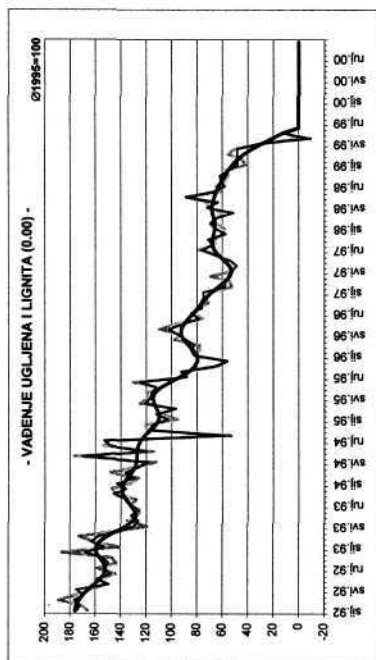

ORIGINALNI PODACI

DESEZONIRANO

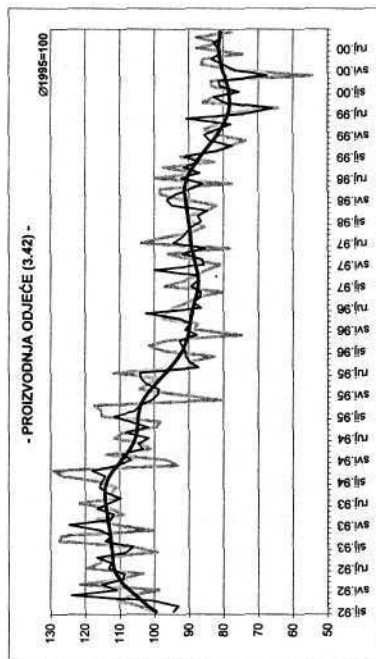
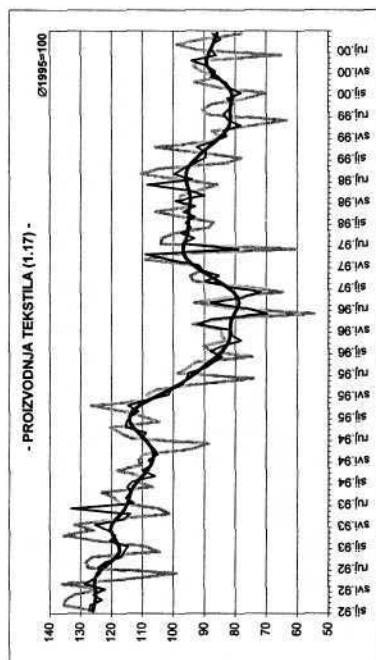
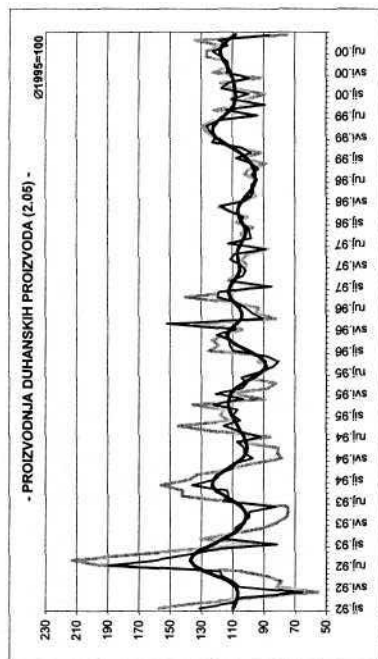
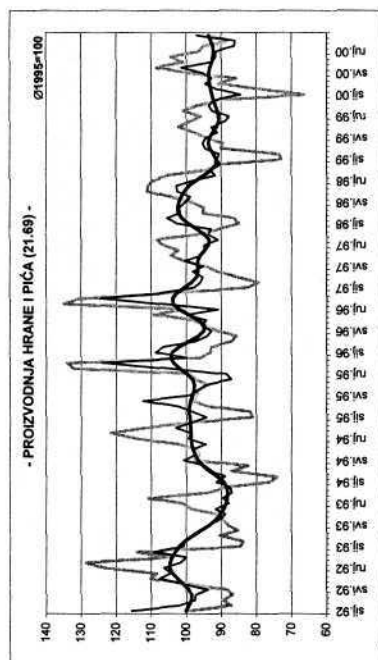
TREND-CIKLUS

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

ORIGINALNI PODACI ——— DESEZONIRANO ——— TREND-CIKLUS

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

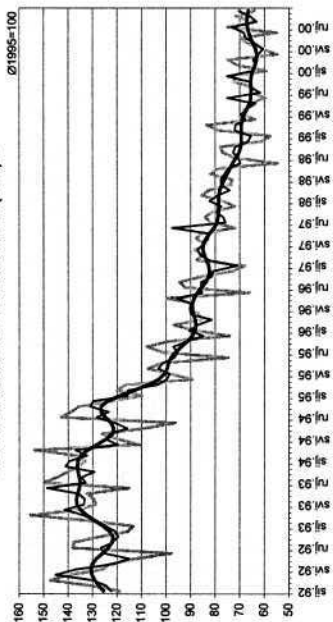

ORIGINALNI PODACI

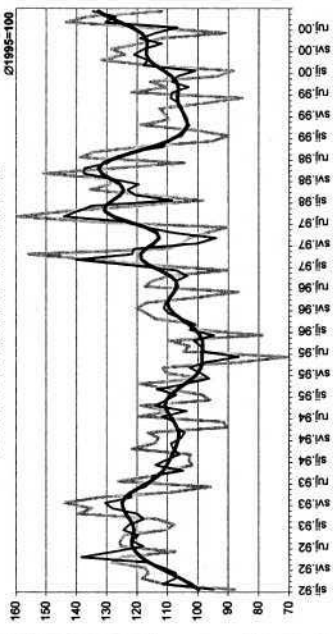
TREND-CIKLUS

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

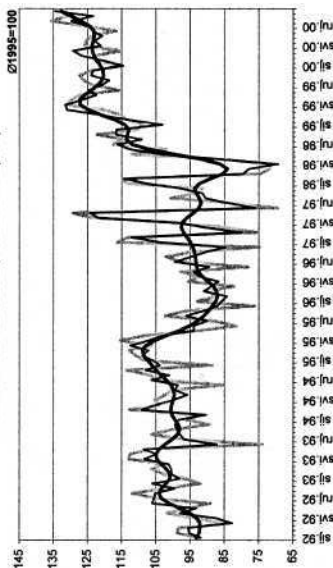
- PRERADA KOŽE I IZRADA OBUČE (1.14) -

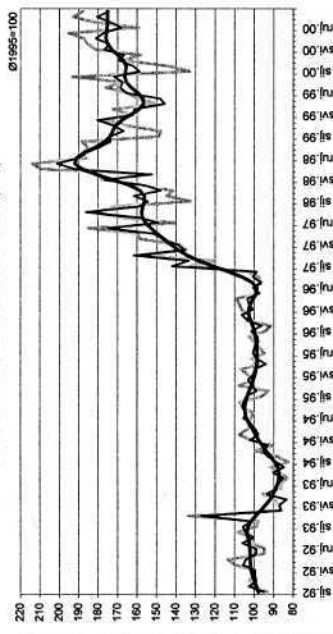
- PRERADA DRVA, OSIM NAMJEŠTAJA (1.82) -

- PROIZVODNJA CELULOZE, PAPIRA I PR. (3.31) -

- IZDAVAČKA I TISKARSKA DJELATNOST (5.41) -

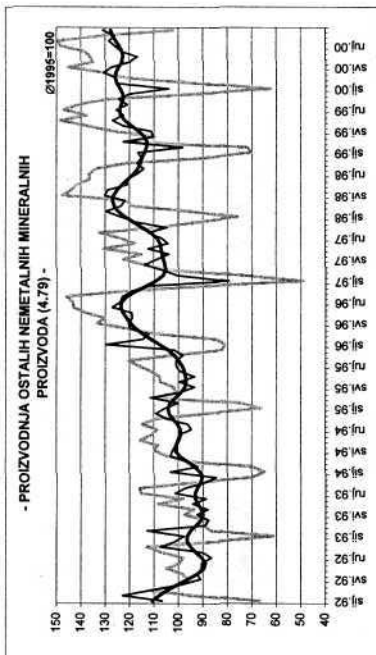
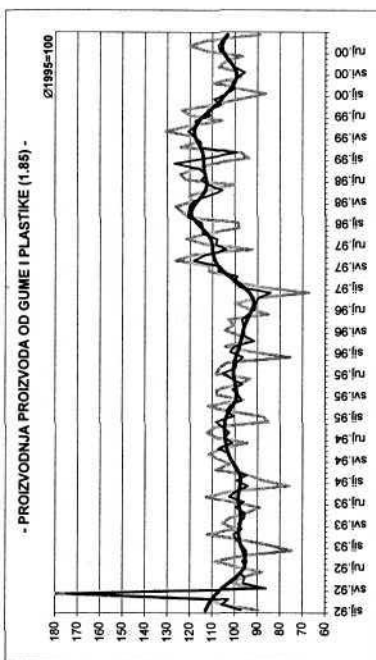
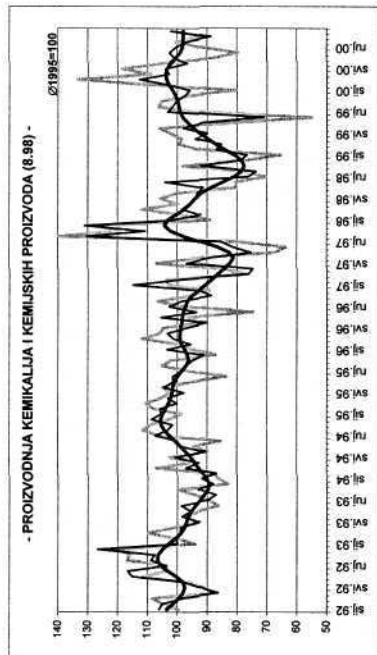
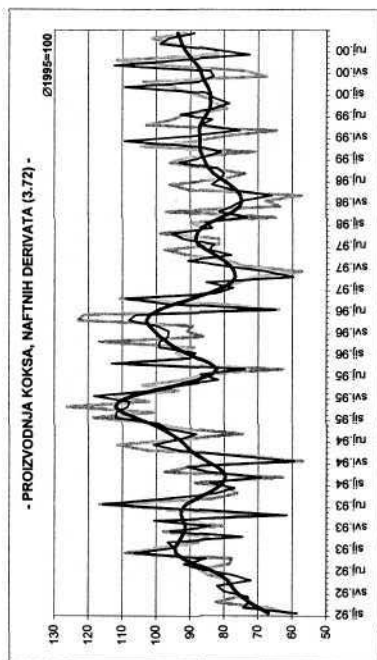

ORIGINALNI PODACI

DESEZONIRANO

TREND-CIKLUS

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

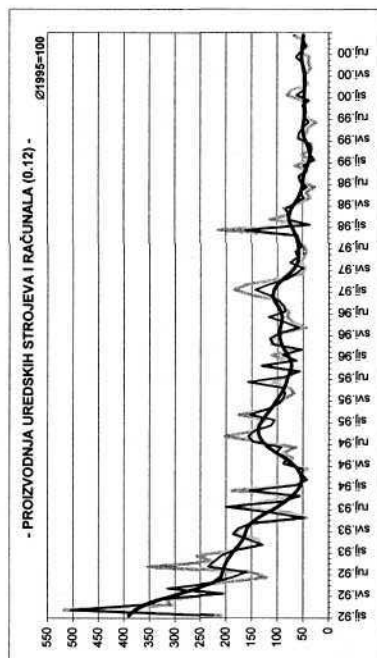
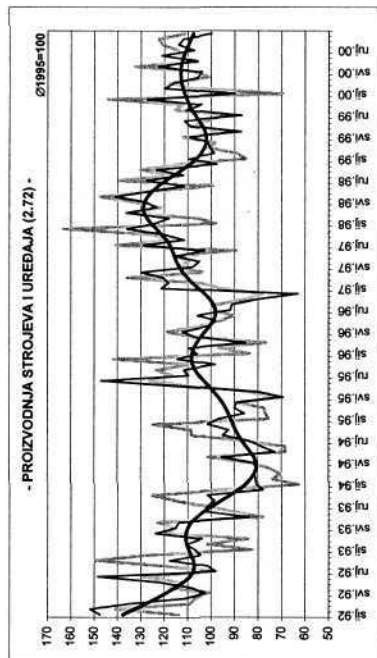
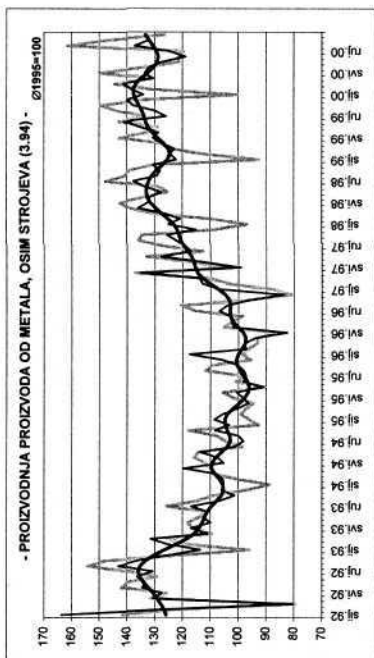
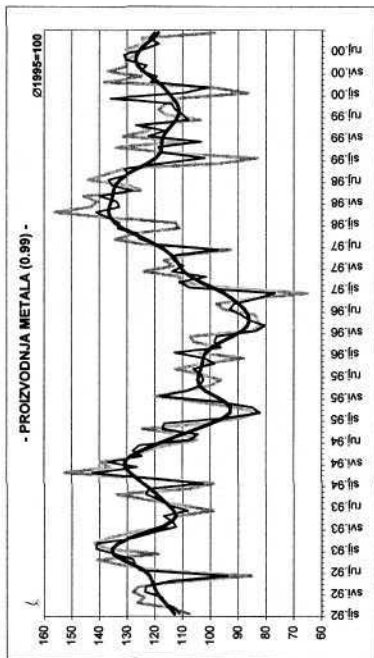

ORIGINALNI PODACI

DESEZONIRANO

TREND-CIKLUS

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

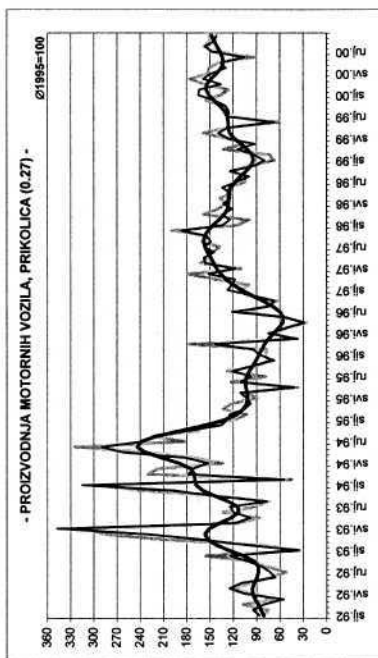
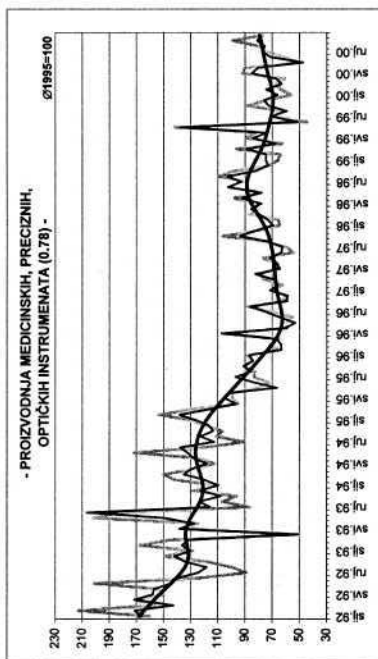
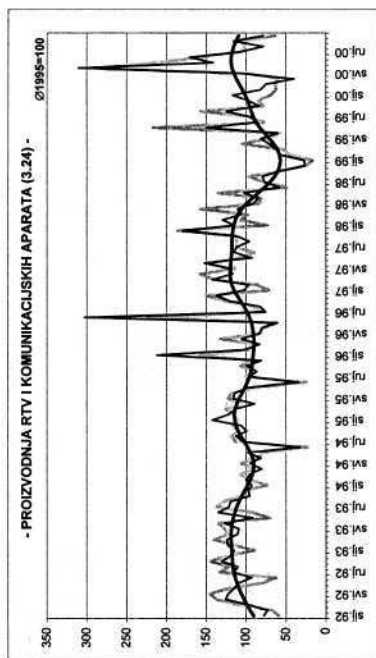
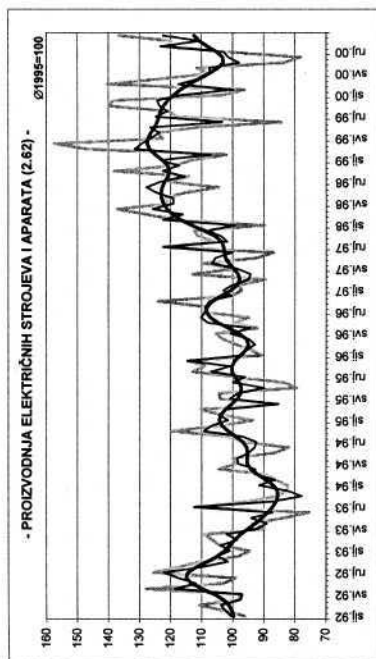

ORIGINALNI PODACI

DESEZONIRANO

TREND-CIKLUS

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

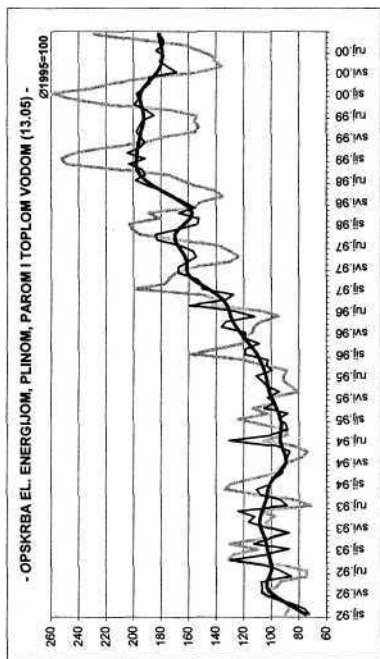
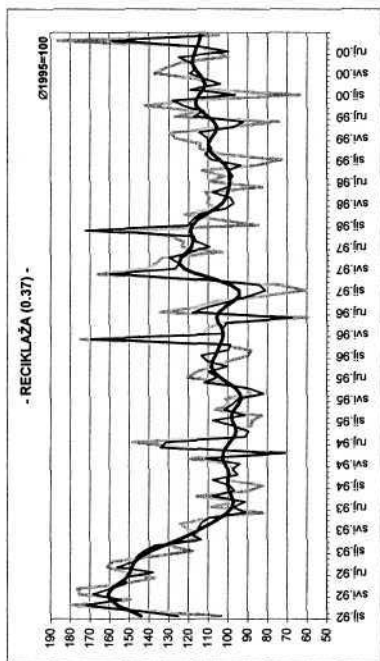
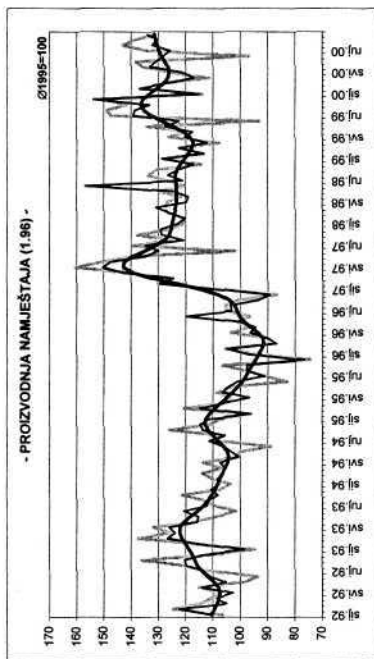
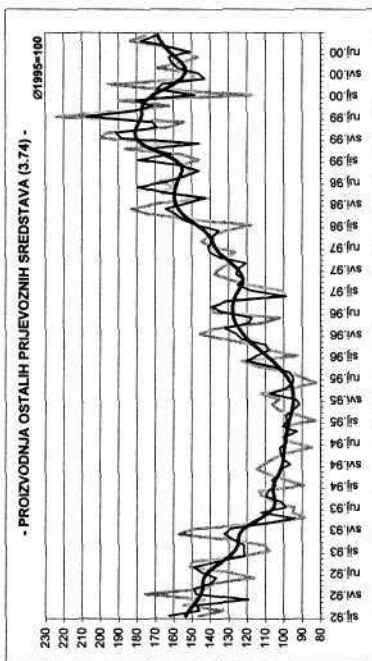

ORIGINALNI PODACI

DESEZONIRANO

TREND-CIKLUS

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

— ORIGINALNI PODACI

— TREND-CIKLUS